



<https://printo.it/pediatric-rheumatology/TH/intro>

## โรคข้ออักเสบไม่ทราบสาเหตุในเด็ก

ฉบับแปลของ 2016

### 1. โรคข้ออักเสบไม่ทราบสาเหตุในเด็กคืออะไร?

#### 1.1 โรคนี้คืออะไร?

โรคข้ออักเสบไม่ทราบสาเหตุในเด็กหรือ JIA

เป็นโรคเจ็บป่วยเรื้อรังซึ่งเกิดจากการอักเสบของข้อที่คงอยู่นาน ซึ่งประกอบด้วยอาการเจ็บข้อ บวม และข้อติด คำว่า "ไม่ทราบสาเหตุ" แปลว่าไม่สามารถบอกสาเหตุของการเกิดโรคได้ ส่วนคำว่า "ในเด็ก" หมายความว่าโรคนี้จะต้องเกิดขึ้นก่อนเด็กคนนั้นมีอายุ 16 ปี

#### 1.2 คำว่าเรื้อรังแปลว่าอะไร?

แปลว่าโรคที่ไม่หายถึงแม้จะรักษาด้วยยาที่เหมาะสมแล้วก็ตาม

แต่สามารถทำให้อาการของผู้ป่วยและผลทางห้องปฏิบัติการดีขึ้นได้

อีกทั้งโรคเหล่านี้เมื่อเราให้การวินิจฉัยแล้ว เราจะไม่สามารถทำนายได้ว่าเด็กจะเจ็บป่วยนานแค่ไหน

#### 1.3 พบบ่อยแค่ไหน?

โรคข้ออักเสบไม่ทราบสาเหตุในเด็ก เป็นโรคที่พบน้อย พบประมาณ 1-2 รายต่อประชากรเด็ก 1,000 ราย

#### 1.4 อะไรคือสาเหตุของโรค?

ในภาวะปกติระบบภูมิคุ้มกันของเราจะปกป้องเราจากการติดเชื้อโรคต่างๆ เช่น เชื้อไวรัสหรือแบคทีเรีย ภูมิคุ้มกันเราก็มีความสามารถในการแยกแยะได้ว่าอะไรที่เป็นสิ่งแปลกปลอมที่อันตรายซึ่งควรจะทำลายหรืออะไรที่มาจากเซลล์ของเราเอง

ภาวะข้ออักเสบเชื่อว่าเกิดจากการทำงานที่ผิดปกติของระบบภูมิคุ้มกันของเรา เมื่อระบบภูมิคุ้มกันของเราไม่สามารถแยกแยะได้ว่าสิ่งไหนที่เป็นสิ่งแปลกปลอมและสิ่งไหนที่เป็นเซลล์ของเราเอง

ภูมิคุ้มกันจึงทำลายส่วนที่เป็นของเราเอง ทำให้เกิดการอักเสบขึ้น เช่น การอักเสบที่เยื่อข้อ ด้วยเหตุผลนี้โรคข้ออักเสบไม่ทราบสาเหตุในเด็กจึงถูกเรียกว่าโรคภูมิคุ้มกันทำร้ายตัวเอง ซึ่งหมายความว่าภูมิคุ้มกันของเราได้ทำลายตัวเรานั้นเอง

---

อย่างไรก็ตาม เหมือนโรคอักเสบเรื้อรังอื่นๆ ซึ่งยังไม่ทราบกระบวนการการเกิดโรคที่แน่ชัด

### 1.5 โรคนี้เป็นโรคทางพันธุกรรมหรือไม่ ?

โรคนี้ไม่ใช่โรคที่ถ่ายทอดทางพันธุกรรมเนื่องจากไม่ได้ส่งต่อจากพ่อหรือแม่สู่ลูก

อย่างไรก็ตามมีปัจจัยทางพันธุกรรมบางอย่างที่ยังไม่ค้นพบซึ่งเกี่ยวข้องกับโรค

นักวิทยาศาสตร์เชื่อว่าโรคนี้เป็นผลจากสองปัจจัย ได้แก่

ความผิดปกติทางพันธุกรรมและการกระตุ้นด้วยปัจจัยแวดล้อมบางอย่าง เช่น ภาวะการติดเชื้อ

ถึงแม้จะมีปัจจัยทางพันธุกรรมมาเกี่ยวข้อง

แต่การพบว่ามีเด็กสองคนในครอบครัวเดียวกันป่วยเป็นโรคนี้พบได้น้อยมาก

### 1.6 โรคนี้วินิจฉัยอย่างไร?

การวินิจฉัยโรคนี้ได้เมื่อพบว่ามีการอักเสบของข้อเป็นระยะเวลานาน

และต้องตัดสาเหตุหรือโรคอื่นเรียบร้อยแล้ว ไม่ว่าจะจากการซักประวัติ

ตรวจร่างกายหรือตรวจทางห้องปฏิบัติการ

โรคนี้จะเกิดขึ้นเมื่อเด็กมีอายุน้อยกว่า 16 ปี และอาการจะคงอยู่นานถึง 6 สัปดาห์

และต้องตัดสาเหตุอื่นๆที่ทำให้เกิดข้ออักเสบทิ้งไป

สาเหตุที่ต้องใช้ 6 สัปดาห์เป็นเกณฑ์เนื่องจากมีภาวะที่เกิดข้ออักเสบชั่วคราวจากสาเหตุอื่นๆ ร่วมด้วยได้

เช่น การติดเชื้อต่างๆ เป็นต้น ดังนั้นโรคข้ออักเสบไม่ทราบสาเหตุนี้จะรวมถึงภาวะข้ออักเสบเรื้อรังที่หาสาเหตุไม่ได้และการเกิดโรคเริ่มต้นขึ้นในวัยเด็ก

โรคนี้จะรวมถึงภาวะข้ออักเสบหลายชนิดซึ่งจะกล่าวถึงต่อไป

### 1.7 เกิดอะไรขึ้นกับข้อ?

เยื่อข้อคือเยื่อบางๆที่เป็นส่วนหนึ่งของปลอกหุ้มข้อต่อ ซึ่งในภาวะข้ออักเสบเยื่อนี้จะหนาตัวขึ้น

ตามมาด้วยเซลล์และเนื้อเยื่อที่อักเสบ ซึ่งนำไปสู่การสร้างน้ำในข้อ ทำให้ข้อบวม

ปวดและขยับได้น้อยกว่าที่ควรจะเป็น อาการที่บ่งบอกถึงภาวะข้ออักเสบอาการหนึ่งก็คือ

ภาวะข้อติดซึ่งมักเกิดขึ้นในช่วงเช้า อาการนี้มักจะเกิดภายหลังจากพักข้อเป็นเวลานาน

เด็กที่ป่วยจะพยายามลดการปวดข้อโดยข้อนั้นๆ เรียกทำนี้ว่า "ท่าลดปวด" ถ้าคงยังอยู่ในท่านี้นาน

(โดยปกติมากกว่า 1 เดือน) ท่านี้นำไปสู่การหดเกร็งตัว (สั้นลง) ของกล้ามเนื้อและเส้นเอ็น

ทำให้เกิดการผิดรูปของข้อในท่างอ

ถ้าไม่รักษาอย่างถูกต้อง การอักเสบของข้อจะทำให้เกิดการทำลายข้อผ่านสองกระบวนการ

หนึ่งคือเยื่อข้อหนาตัวจนมีลักษณะคล้ายก้อน (หรือที่เราเรียกกันว่า pannus) และมีการหลังสารต่างๆ

ที่ทำให้เกิดการทำลายกระดูกและกระดูกอ่อน

หากดูจากภาพเอกซเรย์จะพบว่ามีลักษณะคล้ายหลุมที่เรียกว่าการกัดกร่อนของกระดูก

การที่ผู้ป่วยอยู่ในท่างอเป็นเวลานาน จะทำให้เกิดกล้ามเนื้อลีบ (ซึ่งเกิดจากเสียมวลกล้ามเนื้อ) การเหยียด

หรือ การหดตัวของกล้ามเนื้อและเนื้อเยื่อ ทำให้เกิดการผิดรูปของข้อในท่างอ